

HJEMME I FERIE

En analyse af sommerferieoplevelser og afsavn blandt økonomisk trængte familier

Dette analysenotat belyser, hvordan økonomisk trængte børnefamilier i Danmark oplever sommerferien, og hvilke afsavn der kan være forbundet med ikke at have mulighed for ferie uden for hjemmet. Notatet viser blandt andet, hvor mange familier der ikke holder sommerferie uden for hjemmet, hvilke årsager der ligger bag, og hvordan det påvirker børns muligheder for aktiviteter og deltagelse i sociale fællesskaber.

Analysen viser, at:

71 % af de økonomisk trængte familier var ikke på en uges sommerferie uden for hjemmet

65 % af de økonomisk trængte forældre vurderer, at de manglende sommerferieoplevelser har betydet, at børnene har savnet aktiviteter i sommerferien

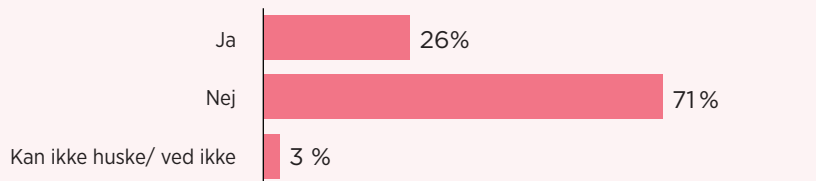
“Da de var helt små, kunne jeg fylde deres dage med legepladser og tegne og spille kort og naturen, men efter de begyndte i skole, så fik de det næsten fysisk dårligt, når de skulle i skole og skrive opgave om hvad de havde lavet i sommerferien, for de havde intet. Ofte græd jeg, for jeg vidste indeni, at de følte, de måtte lyve og lade som om, for ikke at blive udstillet og gjort grin med i skolen” (mor til to børn)

Om undersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget i september og oktober 2025, og er baseret på svar fra 1.773 forældre, der har modtaget julehjælp fra Røde Kors året før. Alle forældrene har hjemmeboende børn under 18 år og har et begrænset økonomisk råderum. Udover at være økonomisk trængte, står mange af respondenterne i socialt udsatte positioner. F.eks. er 38 % af forældrene i stor risiko for depression eller stressbelastning, 75 % er enlige forældre og 21 % modtager kontanthjælp (se mere under 'Målgruppebeskrivelse').

Knap tre ud af fire økonomisk trængte familier må undvære ferie uden for hjemmet

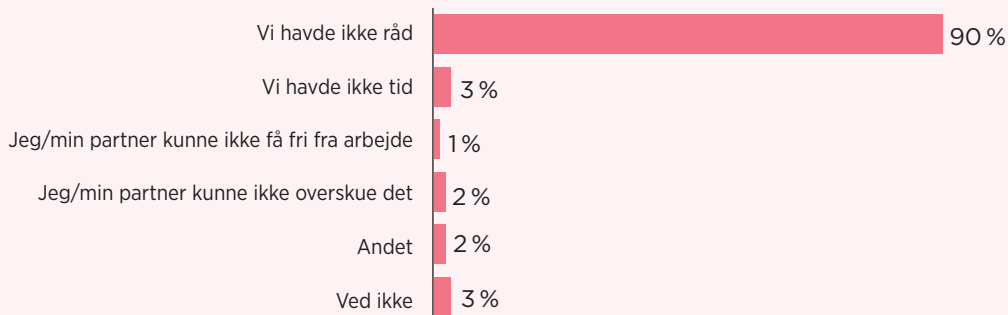
Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2025?

n=1773

71 % af de økonomisk trængte forældre svarer, at de ikke holdt en uges ferie uden for hjemmet med familien i sommeren 2025. Lidt mere end hver fjerde forældre (26 %) svarer, at familien var på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller udlandet i 2025.

Hvad var årsagen til, at du og din familie ikke var på sommerferie?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret "Nej" til spørgsmålet "Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2025?". n=1261

Langt størstedelen (90 %) af de økonomisk trængte forældre angiver, at årsagen til at de ikke var på sommerferie var, at de ikke havde råd til en uges ferie. Derudover angiver en lille andel, at de ikke havde tid eller ikke kunne overskue det. Flere af de forældre, der svarer "andet" beskriver desuden, at den manglende sommerferie skyldes sygdom i familien, manglende overskud, og børn, der har det for svært til at de kan overskue at tage på ferie.

Har ikke råd til en uges ferie

Kilde: Egne tal (n=1773) og Danmarks Statistik Tabel SILC10 for 2025. Note: Danmarks Statistik har spurgt ind til hvorvidt respondenterne har råd til en uges årlig ferie væk fra hjemmet. Der er ikke spurgt specifikt ind til sommerferie, som i denne undersøgelse

Samlet set svarer 64 % af de økonomisk trængte forældre, at de ikke var på en uges sommerferie, fordi de ikke havde råd.¹ Til sammenligning svarer 14 % af den generelle befolkning i Danmark, at de ikke havde råd til en uges årlig ferie væk fra hjemmet i 2025.²

Nogle forældre beskriver, hvordan de har været nødt til at prioritere at få mad på bordet i familien, og der derfor ikke har været ekstra penge i budgettet til sommerferie. Andre beskriver, hvordan deres position som enlige forældre på overførselsindkomst har umuliggjort at få råd til en rejse eller en tur i sommerhus. En mor fortæller:

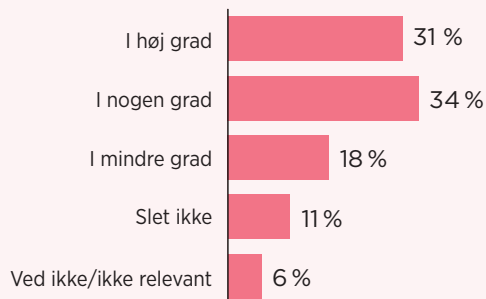
“Fordi jeg har været 100 % alenemor igennem hele mine børns opvækst, så har de aldrig været på ferie, for på kontanthjælp og senere førtidspension er der ikke noget der hedder feriepenge” (mor til to børn).

I nogle familier beskriver forældrene, hvordan børnene bliver sure eller kede af det, når deres forældre må meddele dem, at der ikke er råd til at tage på ferie. Andre beskriver, at børnene trækker sig fra dem.

“Mine børn blev kede af det i starten af ferien og syntes, at det var uretfærdigt at alle deres venner holdt ferie, men ikke os. Men jeg forklarede situationen, og min ældste søn kunne godt forstå det, hvor de små var stadigvæk kede af det” (mor til to børn).

Mange børn savner aktiviteter i sommerferien

I hvilken grad har dét at din familie ikke var på sommerferie gjort, at dit barn har savnet aktiviteter i sommerferien?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret "Nej" til spørgsmålet "Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2025?". n=1261

Knap to ud af tre forældre svarer, at den manglende ferie uden for hjemmet i høj eller nogen grad har betydet, at børnene har savnet aktiviteter i sommerferien. Flere forældre fortæller om, hvordan ferien har føltes lang og kedelig for børnene:

”Den ene dag tager den anden, og der er ikke noget at se frem mod. Intet at glæde sig til eller over. Det påvirker både mig og ungerne, men vi forsøger med det vi har” (mor til to børn).

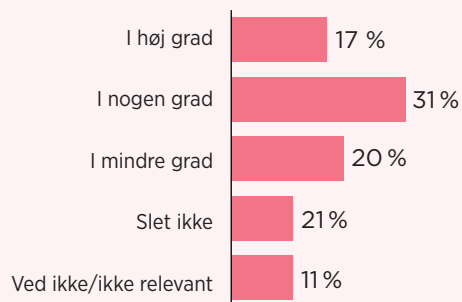
”Sommerferien har været utrolig lang, hård og kedelig for min datter. Alle hendes bekendtskaber har været på ferie rundt omkring, sjove udflugter osv. Imens vi har været hjemme i vores lejlighed” (mor til et barn).

I nogle familier beskriver forældrene, at de manglende aktiviteter i sommerferien ikke blot er et forbigående fænomen for en enkelt sommer, men at det har stået på i mange år. Flere forældre nævner, at deres børn aldrig har oplevet at flyve og sammenligner sig med kammerater, der rejser på sommerferie hver sommer. Andre fortæller om hvordan de manglende sommerferieaktiviteter er udtryk for en generel mangel på at kunne deltage i aktiviteter med familien hele året:

”Vi har ikke været nogen steder, ikke oplevet noget, ikke engang en tur i biografen i de sidste 5 år. Det er håbløst og gør frygtelig ondt ikke at kunne give min søn oplevelser” (mor til et barn).

Føler sig udenfor efter ferien

I hvilken grad har dét at din familie ikke var på sommerferie gjort, at dit barn har følt sig uden for fællesskabet i skolen/ børnehaven?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret ”Nej” til spørgsmålet ”Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2025?”. n=1261

Knap halvdelen af forældrene vurderer i høj eller nogen grad, at den manglende rejse i sommerferien betyder, at deres børn har følt sig uden for fællesskabet, når de vender tilbage til skolen eller børnehaven efter sommerferien.

”Min søn skulle lave en sommerferiekuffert og det er meget svært, når der ikke kan komme særligt meget i den og han så skal høre på alt det, de andre har lavet. Det samme gælder min datter, hvor de andre der er i klassen, er ude at rejse minimum en uge, men gerne flere uger” (mor til to børn).

”Min søn snakker ofte om at han nu er 11 år og at han aldrig har været ude og flyve. Han hader at skulle tilbage efter sommerferien, fordi så spørger lærerne om hvad man har lavet i sin sommerferie og han synes det er pinligt at svare ’ingenting’. Jeg har bemærket, at han bliver irriteret, når hans bedste ven fortæller om sin ferie, for de har holdt sommerferie i udlandet. ’Det gør de hvert år, og jeg har ikke prøvet en eneste gang’, siger min søn” (mor til to børn).

Mange forældre beskriver, hvordan deres børn føler sig flove over at vende tilbage til skolen uden spændende oplevelser at fortælle om fra sommerferien. Nogle børn fortæller i skolen, at de ikke kan huske, hvad de har lavet, andre glæder sig næsten over at have været syge i sommerferien, så det kan bruges som "undskyldning" for den manglende rejse. En mor fortæller:

"Han er flov over det og rigtig trist over vi ikke får oplevet noget. Jeg som mor er også utrolig ked af at jeg blev syg da han var lille og jeg slet ikke har kunnet give ham den barndom, jeg ønskede for ham og rigtig mange oplevelser, vi ikke har kunnet få sammen, men i stedet en masse bekymringer som et barn slet ikke skulle kende til" (mor til et barn).

I nogle tilfælde beskriver forældrene også en følelse af utilstrækkelighed, når de ikke kan tilbyde deres børn nye oplevelser i sommerferien på samme måde som deres jævnaldrende:

"Jeg er tom for ord over hvor ked af det, pinligt, følelsen af at være en dårlig forælder når man ikke kan komme på familieferie. Vi har ikke været på ferie siden Corona sluttede, og det var kun fordi mine forældre betalte en familietur i sommerhus" (mor til et barn).

Positive tilpasninger

Trods den stramme økonomi i familierne, fortæller flere forældre også om hvordan de formår at flette positive oplevelser ind i den lange sommerferie. Nogle fortæller, at børnene har været på nogle dages besøg hos bedsteforældrene, andre fortæller om ture til stranden og i skoven, og en mor beskriver, hvordan familien har sovet i telt i haven i sommerferien.

Selvom det overvejende flertal beskriver, at den lange sommerferie uden en rejse forbindes med kedsomhed og tristhed, er der også forældre, som fortæller, at ferien har givet familien mulighed for tættere samvær og nærvær end i en ellers travl hverdag. En mor fortæller:

"De har været lidt kede af at de ikke har kunnet fortælle at de har været afsted. Men som de selv siger, så har vi haft et par dejlige uger hjemme med hygge og nærvær" (mor til to børn).

MÅLGRUPPEBESKRIVELSE OG METODE

I dette afsnit beskrives gruppen af respondenter i forhold til socioøkonomi, familiesituation og oprindelsesland.

Undersøgelsen er foretaget blandt de julehjælpsmodtagere, der har ansøgt om julehjælp via en digital ansøgningsplatform i Røde Kors. 107 ud af i alt 195 lokale Røde Kors afdelinger har anvendt den digitale platform. Julehjælpsmodtagerne i de resterende 88 afdelinger, som ikke har anvendt den digitale ansøgningsplatform³, er således ikke omfattet af undersøgelsen. Da de vejledende kriterier for tildeling af julehjælp er de samme på tværs af afdelinger og ansøgningsform, er der dog ikke umiddelbart grund til at antage, at julehjælpsmodtagerne i de øvrige 88 afdelinger skulle adskille sig væsentligt fra de julehjælpsmodtagere, der har haft mulighed for at deltage i undersøgelsen.

Spørgeskemaet er sendt ud til 6.167 personer, der har ansøgt om julehjælp, og er besvaret af 2.140 respondenter. Heraf er 367 respondenter udgået af analysen, da de enten ikke længere har hjemmeboende børn under 18 år eller ikke har modtaget julehjælp fra Røde Kors. Dermed er det endelige analyseudvalg på 1.773 respondenter og svarprocenten for undersøgelsen er 29 %.

Målgruppen af respondenter

Højest gennemførte uddannelse	Procent
6.-8. klasse	6%
9.-10. klasse	27%
Gymnasial uddannelse (student, HF, HHX, HTX)	12%
Faglig erhvervsuddannelse (fx frisør, elektriker, gartner, kontoruddannelse, SOSU)	28%
Videregående uddannelse (fx laborant, sygeplejerske, lærer, pædagog, ingeniør, læge)	20%
Andet	3%
Ønsker ikke at svare	4%
	n = 1773

Tilknytning til arbejdsmarkedet	Procent
Løn fra arbejde	16%
SU, barsel, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge	15%
Kontanthjælp, uddannelseshjælp, selvforsørgelses- og hjemrejseydelse	21%
Efterløn, fleksydelse, pension og seniorpension	6%
Aktiverings- ledigheds- og revalideringsydelse	8%
Førtidspension	25%
Anden forsørgelsesydelse og forsørget af ægtefælle/samlever/ familiemedlem	6%
Anden primær indtægtskilde	1%
Ved ikke/ ønsker ikke at svare	2%
	n = 1773

³ Røde Kors har udarbejdet en række kriterier for uddelingen af julehjælp. Kriterierne er vejledende, da det afgøres lokalt hvilke familier, der er berettiget til julehjælp. Kriterierne indbefatter følgende: Ansøger har mindst et hjemmeboende barn, ansøger er på overførselsindkomst eller modtager løn på niveau med overførselsindkomst (førtidspension). Herudover kan særlige forhold i familien også være en rimelig årsag til at ansøger tildeles julehjælp. I analysen her er kun inkluderet respondenter, der lever op til de økonomiske kriterier og som har hjemmeboende børn under 18 år.

Husstandens samlede månedlige indkomst før skat	Procent
0 - 11.499 kr.	26%
11.500 - 21.500 kr.	56%
21.501-30.000 kr.	11%
30.001 - 36.000 kr.	2%
36.000+ kr.	1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	4%

n = 1773

Bor med partner	Procent
Ja	23 %
Nej	75 %
Ønsker ikke at svare	2 %

n = 1773

Antal hjemmeboende børn	Procent
1	45%
2	36%
3	14%
4	4%
5 eller flere	2%

n = 1773

Region	Procent
Region Hovedstaden	31%
Region Sjælland	15%
Region Syddanmark	22%
Region Midtjylland	21%
Region Nordjylland	11%

n = 1773

I hvilket land er du født?	Procent
Danmark	63%
Syrien	10%
Ukraine	7%
Irak	2%
Libanon	2%
Eritrea	2%
Øvrige udland	12%
Ønsker ikke at svare	2%

n = 1773

Køn	Procent
Kvinde	86%
Mand	13%

n = 1773